

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SECEMIN NA LATA 2014 – 2020.

SECEMIN 2014

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Podstawa formalna Strategii.....	7
2.1. Dokumenty europejskie.....	8
2.2. Dokumenty krajowe.....	8
2.3. Dokumenty regionalne.....	8
2.4. Dokumenty lokalne.....	8
3. Charakterystyka Gminy Secemin.....	9
4. Infrastruktura społeczna.....	11
4.1. Edukacja.....	11
4.2. Kultura.....	12
4.3. Sport i rekreacja.....	14
4.4. Ochrona zdrowia.....	14
4.5. Pomoc społeczna.....	15
4.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	20
4.7. Organizacje pozarządowe.....	21
5. Diagnoza dominujących problemów społecznych.....	22
5.1. Bezrobocie	22
5.2. Ubóstwo.....	25
5.3. Sytuacja osób niepełnosprawnych.....	26
5.4. Uzależnienia i przemoc w rodzinie.. ..	27
5.5 Sytuacja dziecka w rodzinie oraz problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach.....	29
5.6. Problem ludzi w wieku starszym.....	30
6. Analiza SWOT gminy Secemin.....	31
7. Cel główny oraz cele szczegółowe Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin.....	37
7.1. Budowa systemu wsparcia dla osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywizacji zawodowej.....	38
7.2. Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją.....	40
7.3. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz aktywny ich udział w życiu społecznym.....	42

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

7.4. Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu.....	43
7.5. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży..	45
7.6. Zintegrowany system wsparcia na rzecz osób starszych.....	48
8. System realizacji.....	49
9. System monitoringu i ewaluacji.....	50
SPIS TABEL.....	52

1. Wprowadzenie

Jednym z podstawowych zadań należących do samorządu gminnego jest stworzenie, jak najlepszych warunków rozwoju gospodarczego oraz dążenie do poprawy warunków życia mieszkańców gminy.

Proces zarządzania gminą, w szczególności w aspektach jej rozwoju powinien mieć charakter aktywny oraz powinien być nastawiony na kreowanie przyszłości stąd też ważne jest, aby był oparty na działaniu strategicznym. Ponadto obejmuje zagadnienia, na które samorząd i jego partnerzy w regionie mają rzeczywisty wpływ. Dokument ten jest przede wszystkim skoncentrowany na definiowaniu celów i kierunków działania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany czy też poprawy tych stanów rzeczy i zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Charakteryzuje ona w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspakajania potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.) art. 17 ust. 1 nakłada na gminę obowiązek „(...)opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych (...)”. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska.

Rozwój społeczny nigdy nie przebiega idealnie i bezproblemowo. Tym trudniejsze okazują się przemiany społeczne im bardziej zmienia się rzeczywistość gospodarcza. Miniony okres przyczynił się do powstania m. in. takich zjawisk jak:

- rozwarstwienie społeczne (biedni – bogaci, pracujący – bezrobotni itp.)
- marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury, leczenia itd.

Aby właściwie realizować politykę społeczną na poziomie lokalnym należy wziąć pod uwagę przede wszystkim potrzeby lokalnej społeczności, początkowo te najbardziej elementarne, niezbędne dla fizycznego przetrwania, a następnie także potrzeby rozwojowe. Podjęcie powyższych czynności nie jest możliwe bez właściwej diagnozy i zaplanowania niezbędnych do realizacji działań.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma w założeniach pełnić rolę schematu integrującego działania poszczególnych uczestników życia społecznego

w gminie. Podstawową jej funkcją jest z jednej strony - dostarczanie podmiotom polityki społecznej oraz mieszkańcom informacji o długookresowych uwarunkowaniach rozwoju infrastruktury społecznej, natomiast z drugiej strony - deklaracją i zobowiązaniem władz gminy do podjęcia określonych przedsięwzięć i działań.

W tym kontekście strategia wskazuje cele, ich hierarchię, możliwości realizacji tych celów, jak też narzędzia i instrumenty stosowane w procesie wdrażania kolejnych działań. Strategia ma charakter partnersko – społeczny, gdyż określa kierunki i granice działań podejmowanych przez władze lokalne wspierane przez zewnętrznych partnerów.

Opracowana strategia umożliwi wyłonienie głównych celów i kierunków lokalnej polityki społecznej. Podporządkuje działania doraźne działaniom długofalowym z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych naszej gminy, a kompensowanie słabych stron i zagrożeń. Pozwoli ona na lepsze zagospodarowanie zasobów ludzkich, sprzętowych, obiektów, środków finansowych oraz zwiększy szanse na pozyskanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania dla poszczególnych działań polityki społecznej. Opracowany dokument ma stanowić podstawę do realizacji zadań zwłaszcza z zakresu pomocy społecznej w celu poprawy funkcjonowania tej części społeczności lokalnej, która jest zagrożona wykluczeniem społecznym.

Do współpracy nad opracowaniem strategii zaproszeni zostali przedstawiciele gminnych instytucji i jednostek realizujących swoje zadania na rzecz społeczności lokalnej:

- Urząd Gminy Secemin
- Zespół Szkół w Seceminie
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Żeliszawicach
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Psarach
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Psarach Filia w Kuczkowie
- Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie
- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Secemin
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Marchocice
- Stowarzyszenie Kobiet Miejscowości Brzozowa
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Służba zdrowia
- Spółdzielnia Socjalna „Secemianka”
- Biblioteka Publiczna w Seceminie
- Lokalne Zespoły Ludowe
- Stowarzyszenie Klubów Sportowych
- Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół

W procesie tworzenia aktualnej strategii przeprowadzono następujące działania:

- konsultacje społeczne
- diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych mieszkańców gminy Secemin
- analiza silnych i słabych stron polityki społecznej (SWOT)
- ustalenie celów strategicznych, szczegółowych oraz zadań niezbędnych do ich realizacji

Konsultacje społeczne, jakie zostały podjęte w celu opracowania wymienionego dokumentu odbyły się w dwóch terminach tj. 19.03.2014r. i 03.04.2014r. Na spotkania zostali zaproszeni przedstawiciele gminnych instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej oraz sami mieszkańcy. Celem spotkań było zdiagnozowanie obecnej sytuacji społecznej na obszarze gminy Secemin, wskazanie na najbardziej nurtujące problemy społeczne, które należało uwzględnić w opracowaniu niniejszej strategii.

Misję przewodnią opracowywanego dokumentu stanowi pomoc lokalnym mieszkańcom a zwłaszcza rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dla każdego mieszkańca naszej gminy.

Z dyskusji z uczestnikami konsultacji wynika, że pomoc społeczna postrzegana jest jako ta, która zaspokaja podstawowe, głównie materialne potrzeby osób/rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Takie postrzeganie należy dziś uznać za stereotypowe. Coraz częściej, żeby nie powiedzieć powszechnie, stosowane jest bardziej nowoczesne podejście, odchodzące od dystrybucyjnych i wyłącznie opiekuńczych form doraźnego rozwiązywania problemów społecznych. Przy udzielaniu pomocy uwzględnia się otoczenie społeczne osoby/rodziny objętej pomocą tj. rodzinę, znajomych, środowisko społeczne związane z miejscem zamieszkania itp. Bogatsze są także narzędzia będące w dyspozycji pracowników służb społecznych. Tworząc nowy dokument będziemy dążyć do tego, aby coraz mniejszą rolę w pomocy społecznej odgrywały świadczenia materialne, a coraz większą usługi aktywizujące. Znajduje to odzwierciedlenie w projekcie dotyczącym „Tworzenia i rozwijania standardów usług pomocy i integracji społecznej”, którego pilotaż jest prowadzony w wielu miejskich ośrodkach pomocy społecznej. W myśl projektu dokonano podziału pracy z rodziną na usługi administracyjne oraz wyłącznie pracę socjalną. Osoby/rodziny objęte pomocą społeczną skorzystają nie tylko ze standardowych działań wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, lecz także z programów reintegracji opisanych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, instrumentów polityki zatrudnienia, ochrony zdrowia itp. Na chwilę obecną tutejszy GOPS objął wsparciem część rodzin

dysfunkcyjnych z terenu gminy Secemin w formie wyłącznie pracy socjalnej, którą wykonuje asystent rodziny.

Analiza danych pozyskanych m.in. podczas spotkań konsultacyjnych pozwoliła wskazać, jakie są najistotniejsze obszary problemów społecznych występujących na terenie naszej gminy. Dotyczą one przede wszystkim występowania wśród mieszkańców zjawiska bezrobocia, ubóstwa oraz niepełnosprawności i długotrwałej choroby, które prowadzą do obniżenia poziomu życia, czyli ubóstwa. Proces ten wpływa na powstanie dysfunkcyjności i niezaradności życiowej osób/rodzin, dodatkowo towarzyszy mu zjawisko przemocy oraz uzależnień. Poza tym migracja ekonomiczna spowodowana poszukiwaniem zatrudnienia poza terenem gminy i powiatu wpływa na pogłębianie niżu demograficznego. Zauważalny jest także proces starzenia się populacji naszej społeczności lokalnej. Ponadto według danych z Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Secemin wynika, że na statystykę ludności gminy wpływa zwiększona liczba zgonów w porównaniu do liczby urodzeń.

Zdiagnozowane w/w obszary wymagają zwrócenia szczególnej uwagi i w związku z tym podjęcia właściwych działań, których efektem będą korzystne zmiany dla społeczności lokalnej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych zdarzeń na przełomie trzech ostatnich lat.

Tabela 1: Liczba urodzeń i zgonów na terenie gminy Secemin w latach 2011 – 2013.

Zdarzenia	Mężczyźni			Kobiety			Razem		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
1. Liczba urodzeń	23	17	20	25	26	18	48	43	38
2. Liczba zgonów	62	61	44	33	32	36	62	61	80

Dane Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Secemin

2. Podstawa formalna tworzenia Strategii

Podstawowe kierunki zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Secemin na lata 2014 – 2020 oraz planowane w związku z nimi działania pozostają zgodne z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie kraju, na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

2.1 Dokumenty europejskie

Strategia została utworzona w oparciu o najważniejsze cele w dziedzinie polityki społecznej wyznaczone przez Unię Europejską:

- zmniejszenie populacji zagrożonej ubóstwem
- promowanie kształcenia ustawicznego
- tworzenie równych szans dla osób niepełnosprawnych
- działanie na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn
- działania na rzecz przyjaznego środowiska pracy

2.2 Dokumenty krajowe

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Secemin została opracowana zgodnie z poniższymi dokumentami:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020. Regiony, Miasta Obszary Wiejskie
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020

2.3 Dokumenty regionalne

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Secemin jest opracowana zgodnie z poniższymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

2.4 Dokumenty lokalne

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowana jest zgodnie z poniższymi dokumentami:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Secemin na lata 2004 – 2006
- Strategia Rozwoju Gminy Secemin na lata 2014 – 2020

3. Charakterystyka Gminy Secemin

Nazwa Secemin, według niektórych źródeł wywodzi się od wyrazu Sece – tak miejscowa ludność nazywała bagna, pośród których położona była osada. Gmina Secemin położona jest w zachodniej części województwa świętokrzyskiego i powiatu włoszczowskiego na obszarze Niecki Włoszczowskiej, która wchodzi w skład Wyżyny Przedborskiej. Teren gminy Secemin graniczy z gminami : Włoszczowa i Radków w województwie świętokrzyskim oraz z gminami: Koniecpol i Szczekociny, które są położone na terenie województwa śląskiego. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 16. 413 ha.

W skład gminy wchodzi 21 sołectw: *Bichniów, Brzozowa, Celiny, Czaryż, Dąbie, Kluczyce, Krzepice, Krzepin, Kuczków, Marchocice, Międzylesie, Psary Kolonia, Psary Wieś, Secemin, Wałkonowy Dolne, Wałkonowy Górne, Wola Czaryska, Wola Kuczkowska, Zwleczka, Żeliszawice, Żeliszawiczki.*

Graficzna prezentacja sołectw gminy Secemin

System transportowy gminy obejmuje drogi o różnych klasach administracyjnych od dróg wojewódzkich po gminne. Łączna długość wojewódzkich, powiatowych i gminnych dróg, tworzących wewnętrzny system transportowy gminy, wynosi ok. 139 km. Ostatnio oddano do użytku zmodernizowaną drogę wojewódzką 786 łączącą Kielce – Częstochowa a przebiegającą przez teren gminy Secemin.

Gmina ma również połączenie kolejowe relacji Kielce – Częstochowa, dzięki któremu część mieszkańców ma możliwość dojazdu do pracy poza terenem naszej gminy, a także województwa. Ponadto przez jej teren przebiega linia kolejowa Centralna Magistrala Kolejowa, która umożliwia łatwy i dogodny dojazd m.in. do Warszawy, Katowic, Łodzi czy Krakowa. Połączenie to jest szczególnie przydatne dla młodych osób zdobywających wykształcenie wyższe w większych aglomeracjach miejskich.

Lokalnym centrum zarówno władzy samorządowej oraz siedziby władz gminy jest Secemin. Pełni rolę administracyjnego, gospodarczego, kulturalnego centrum regionu. Stan ludności zgodnie z danymi pozyskanymi z Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Secemin wynika, że na koniec roku 2013r. liczba mieszkańców wynosiła 5005 osób.

Społeczność gminy charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem osób w wieku przed - i poprodukcyjnym. Dużym problemem w skali regionu jest wysoki stopień bezrobocia.

Aktywność gospodarcza w gminie nie należy do wysokich. Działające na terenie gminy Secemin firmy to najczęściej osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zajmują się one głównie: handlem, budownictwem, usługami transportowymi, usługami niematerialnymi oraz produkcją. Największymi zakładami produkcyjnym działającymi na terenie gminy są:

- Grupa Prefabet S.A. zakład w Żeliszawicach,
- „DREWSTOL“ A. Grzesik D. Milewski - stolarka budowlana Secemin
- Zakład Ślusarsko – Spawalniczy „Precyzja” , Stanisław Wydrych , Secemin
- TARTACZNICTWO s.c. Waclaw Pindelak, Andrzej Pindelak, Jolanta Pawlik Gabrielów
- PPHU „EDMIR“ Napora Andrzej - przeróbka drewna ,Wola Kuczkowska,
- P.P.H.U. „Granit” Produkcja wyrobów ze skał i kamienia naturalnego, Gul Andrzej Secemin
- Zakład Kamieniarski Zalas Grzegorz , Secemin
- „BUDBER” Produkcja elementów budowlanych , Bernat Ireneusz , Żeliszawiczki

Warto dodać, że w budynku zlikwidowanej szkoły w Woli Czaryskiej powstał Dom Pomocy Społecznej utworzony przez Stowarzyszenie Inicjatyw Charytatywnych im. Matki Teresy z Kalkuty, w którym pracę otrzymało ponad 20 osób w większości z gminy Secemin.

Na terenie gminy istnieje możliwość korzystania z dwóch podstawowych sieciowych systemów infrastruktury, przy czym z sieci wodociągowej korzysta 95% mieszkańców, a z kanalizacyjnej 31 %.

Wysokie walory przyrodnicze, miejscowe zabytki oraz czyste i przyjazne środowisko naturalne sprawiają, że w gminie panują doskonałe warunki do rozwoju agroturystyki. Ponadto istniejące obiekty zabytkowe czynią gminę dodatkowo bardziej atrakcyjną .

4. Infrastruktura społeczna

4.1 Edukacja

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej czego efektem są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi, a w mieście, dziewcząt, a chłopców, dorosłych bez wykształcenia, a z wykształceniem.

Dysproporcje w dostępie do edukacji mają swoje odzwierciedlenie w późniejszym życiu dorosłego człowieka. Niejednokrotnie bezrobocie, a co za tym idzie bieda, ubóstwo oraz bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego mają swój początek właśnie na poziomie edukacyjnym. Ponadto należy zwrócić uwagę również na problem, z jakim borykają się rodziny z dziećmi w wieku do 3 lat oraz przedszkolnym. Dla grupy dzieci do lat trzech na terenie gminy nie ma żadnej alternatywy opieki. Natomiast w przypadku dzieci w wieku przedszkolnym rodzice często spotykają się z problemem związanym z brakiem miejsc w placówkach przedszkolnych. Ograniczenia te powodują konieczność pozostawiania jednego z rodziców w domu w celu sprawowania opieki nad dziećmi. W związku z nowelizacją ustawy o systemie oświaty, obowiązek szkolny obecnie będzie obejmował już część sześciolatków, którzy od września 2014 roku będą zobowiązani uczęszczać do klas I szkół podstawowych. Tym samym zwiększy się liczba miejsc w przedszkolu dla dzieci w przedziale wiekowym 3 – 5 lat.

W roku szkolnym 2012/2013 w gminie Secemin czynne były 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum, 2 przedszkola oraz 2 oddziały przedszkolne funkcjonujące przy szkołach. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Placówki oświatowo – wychowawcze w Gminie Secemin w roku szkolnym 2012/2013.

Nazwa i adres placówki	Liczba dzieci/uczniów	Liczba nauczycieli
Publiczne Przedszkole w Seceminie ul. Kościuszki 16	68	5
Zespół Szkół w Seceminie ul. Koniecpolska 1, w tym:	269	33
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Seceminie ul. Koniecpolska 1	126	18
Szkoła Podstawowa im. Jana Zawady w Seceminie ul. Koniecpolska 1	143	15
Zespół Szkolno - Przedszkolny w Żeliszawicach Żeliszawice 13, w tym:	67	10
Szkoła Podstawowa w Żeliszawicach	47	9
Publiczne Przedszkole w Żeliszawicach	20	1
Szkoła Podstawowa w Psarach w tym:	66	12
Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Psarach, Psary 57 wraz z oddziałem przedszkolnym	44	9
Szkoła Filialna w Kuczkowie Kuczków 38 wraz z oddziałem przedszkolnym	22	3

Dane Gminnego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Seceminie

4.2 Kultura

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Gmina Secemin organizuje przy udziale miejscowych szkół, stowarzyszeń oraz Biblioteki Publicznej wiele imprez o charakterze kulturalnym.

W 2013 roku w ramach wymienionej wyżej działalności odbyły się m. in.:

- Gminny Przegląd Zespołów Ludowych
- Cykl czterech koncertów muzyki poważnej „Ze smyczkiem po Gminie Secemin”
- Piknik rodzinny połączony z otwarciem placu zabaw
- Dzień Babci i Dziadka organizowany przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju miejscowości Marchocice

- Festyn Rodzinny
- Impreza Plenerowa „Wspomnienie lata”
- Dzień Kobiet dla mieszkank sołectwa Brzozowa organizowany przez Stowarzyszenie Kobiet Miejscowości Brzozowa

Poza wymienionymi powyżej imprezami Urząd Gminy przy udziale miejscowych szkół organizuje w ciągu roku festyny, w tym festyn rodzinny o charakterze profilaktycznym, mając na uwadze zagrożenia, jakie niosą za sobą różnego rodzaju uzależnienia.

Corocznie organizowane jest przy współdziałaniu Urzędu Gminy oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Forum Trzeźwości mające na celu propagowanie trzeźwego stylu życia.

Bogate dziedzictwo gminy utrzymywane jest również dzięki działalności Biblioteki Publicznej Gminy Secemin przy której działa Dyskusyjny Klub Książki. W 2011r odbyło się pierwsze spotkanie reaktywowanego po 31 latach Dyskusyjnego Klubu Książki. W latach 70-tych Klub Przyjaciół Biblioteki organizował Wieczory Dyskusyjne. DKK obecnie liczy 18 osób lecz w dalszym ciągu mogą zapisywać kolejne chętne osoby. Biblioteka Publiczna w Seceminie w 2013 roku realizowała wiele wydarzeń kulturalnych, m.in. warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży w wieku 6-14 lat, które były zakończone wspólną wycieczką do JuraParku w Bałtowie, spotkania autorskie z pisarzami czy promocje tomików poezji, a także wyjazdy integracyjne dla członków Dyskusyjnego Klubu Książki. Ponadto celem zachęcenia lokalnej społeczności do czytania, tutejsza biblioteka wraz aktywnymi czytelnikami wzięła udział w ogólnopolskiej akcji „Narodowe czytanie” zainicjowanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Na terenie gminy działają również stowarzyszenia, które stawiają sobie za cel utrzymanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, sztuki ludowej i tradycji, a także działają prężnie na rzecz rozwoju lokalnego.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują również zespoły folklorystyczne takie, jak:

- Zespół Ludowy „Złoty Kłós” z Secemina
- Zespół Ludowy „Przepióreczka” z Żeliszawic
- Zespół Ludowy „Brzozowianki” z Brzozowy
- Zespół Ludowy „Cyraneczka” z Psar

Dzięki propagowanej działalności ludowej młodzi mieszkańcy z terenu gminy mają ciągły kontakt z lokalnymi tradycjami.

4.3 Sport i rekreacja

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność. Na terenie gminy działa Klub Sportowy Zieleń – Żeliszawice oraz Stowarzyszenie Sympatyków Piłki siatkowej „Zryw Secemin”. Oba zespoły prężnie działają i uczestniczą w wielu imprezach o charakterze sportowym.

Gmina Secemin nie ma charakteru typowo turystycznego, posiada jednak ciekawe i interesujące miejsca, do których zaliczyć można zabytkowy Kościół św. Katarzyny i św. Jana Ewangelisty. W pobliżu kościoła zachowały się również pozostałości średniowiecznej Fortalicji Szafranców, mające postać dużego kopca, powstałego przez otoczenie fosą suchej kępy na skraju mokradeł. Napelniona wodą fosa o szerokości dochodzącej do 20 m jest elementem rozległego systemu stawów, położonego na dawnym terenie dworskim w zachodniej części miejscowości. Porośnięty drzewostanem parkowym kopiec połączony jest z otoczeniem dwiema krótkimi groblami i kładką. W 2013r została przeprowadzona rewitalizacja i rekonstrukcja Fortalicji Szafranców. Inwestycja ta zdobyła wyróżnienie Złoty Żuraw w kategorii obiekty bliskie mieszkańcom. Uznano ją za najlepszą inwestycję powiatu włoszczowskiego w 2013 roku.

4.4 Ochrona zdrowia

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

Obserwując mieszkańców gminy Secemin można zauważyć wzrost świadomości dotyczącej zdrowego stylu życia. Coraz częściej lokalna społeczność podejmuje aktywność ruchową podczas marszów nordic – walking, czy też aktywnego spędzania czasu wolnego tj. jazda na rowerze lub na łyżworolkach, czy też treningi piłki siatkowej oraz nożnej. Ponadto mieszkańcy korzystają również z basenu, a także innych form aktywności ruchowej oferowanych m.in. przez Powiatowe Centrum Kulturalno – Rekreacyjne we Włoszczowie. Dostęp do usług w zakresie świadczeń zdrowotnych w gminie Secemin zapewniają funkcjonujące 2 zakłady opieki zdrowotnej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3: Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2013 roku.

Nazwa placówki	Adres
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Seceminie	ul. Ogrodowa 1 29 – 145 Secemin
Przychodnia Lekarska „EURO – MED”	ul. Koniecpolska 7A 29 – 145 Secemin

4.5 Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.), pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3 ust. 1).

Zadania pomocy społecznej w gminie Secemin wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie, który realizuje swoje zadania w oparciu między innymi o:

1. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.) oraz przepisy wykonawcze do niej
2. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013r. poz. 594 ze zm.)
3. Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 ze zm.)
4. Ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.)
5. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 ze zm.)
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)
7. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 1356 ze zm.)
8. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011r. nr 231 poz. 1375).
9. Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. nr 69, poz. 415, ze zm.)

10. Ustawę z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. nr 43, poz. 225, ze zm.)
11. Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. nr 127 poz. 72, ze zm.)
12. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. nr 234 poz. 1536, ze zm.).

Z końcem 2013 roku kadrę GOPS-u stanowiło 10 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4: Stan zatrudnienia w GOPS Secemin na koniec 2013 roku.

Stanowisko	Ilość etatów
Kierownik GOPS	1
Pracownicy socjalni	3
Asystent rodziny	1
Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1
Opiekunki	3
Główna księgową	1

Dane własne GOPS

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej jest ustalone na poziomie 542zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, dochód ten nie może przekraczać 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725zł.

Realizując ustawowe zadania GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2011-2013.

Tabela 5: Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2011 – 2013.

Kwota wydatków	2011	2012	2013
Ogółem, w tym:	2. 471.113	2. 570.983	2. 616.178
Zadania własne gminy	415.556	412.885	411.771
Zadania zlecone gminie	2.055.557	2.158.098	2.204.407
Podział w/w środków na:	x	x	x
Świadczenia z pomocy społecznej	334.753	364.653	403.610
Świadczenia rodzinne	1.814.986	1.864.603	1.814.327

Dane własne GOPS w Seceminie

Na podstawie danych wykazanych w tabeli widać że na przełomie ostatnich trzech lat tj. 2011-2013 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy corocznie ulega nieznacznemu wzrostowi. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazywane na realizację świadczeń rodzinnych w postaci zasiłków pieniężnych. Natomiast w ramach wykonywania zadań własnych przez gminę największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń z systemu pomocy społecznej głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych oraz posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2011 – 2013.

Tabela 6: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013.

	2011	2012	2013
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	359	358	367
w tym osoby długotrwale korzystające	216	216	216
Liczba rodzin	202	207	213
Liczba osób w rodzinach	642	658	646

Dane własne GOPS w Seceminie

W odniesieniu do trzech ostatnich lat dane zawarte w powyższej tabeli pokazują, że liczba klientów ośrodka pozostaje mniej więcej na stałym poziomie oscylującym w przedziale 202 - 213 /biorąc pod uwagę liczbę rodzin/. Wynika z tego, iż część osób/rodzin

korzystających dotychczas z naszego wsparcia usamodzielnia się, a ich miejsce zajęły nowe osoby/rodziny wymagające wsparcia. Na przestrzeni ostatnich lat nie zmieniła się również liczba osób, rodzin długotrwale korzystających z pomocy tj. przez okres co najmniej 18 miesięcy.

Tabela 7: Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS w latach 2011 – 2013.

	Liczba osób	Zasiłki okresowe	Zasiłki stałe	Zasiłki celowe	Dożywianie
2011	359	28	28	126	199
2012	358	28	29	117	207
2013	367	35	35	117	197

Dane własne GOPS Secemin

Z przedstawionej tabeli wynika, że najwięcej klientów ośrodka pomocy społecznej korzysta z zasiłków celowych oraz pomocy w formie bezpłatnego dożywiania dzieci w szkole. Na przełomie ostatnich trzech lat utrzymuje się podobna liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia.

Problemy społeczne, z powodu których udzielana jest pomoc są wskazane w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013r, poz. 182 ze zm.). Należy pamiętać, iż w jednej rodzinie może występować jednocześnie kilka problemów, tj. m.in.: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, itd. uprawniających do korzystania ze świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Seceminie w latach 2011 – 2013.

Tabela 8: Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2011 – 2013.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Ubóstwo	120	127	136	376	412	429
Sieroctwo	0	0	2	0	0	6
Bezdomność	1	2	2	1	3	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	17	16	19	114	107	118
W tym: wielodzietność	17	16	19	114	107	118
Bezrobocie	90	90	92	296	303	295
Niepełnosprawność	90	90	91	286	280	272
Długotrwała lub ciężka choroba	44	37	42	120	89	111

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

Bezradność w sprawach opiek. – wychow. oraz prowadzenia gosp. domowego – ogółem	40	46	46	152	178	153
W tym: rodziny niepełne	23	25	25	74	87	76
W tym: rodziny wielodzietne	7	6	5	45	40	32
Przemoc w rodzinie	5	5	7	17	25	27
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	18	24	26	71	91	87
Narkomania	1	0	0	2	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	5	3	16	10	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	3	1	3	6	7	8
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Dane własne GOPS Secemin

Na podstawie danych zawartych w w/w tabeli wynika, że w latach 2011 - 2013 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS z tego powodu była na zbliżonym poziomie aczkolwiek widać mały wzrost skali zjawiska ubóstwa. Drugim najczęstszym powodem przyznawania wsparcia przez ośrodek było bezrobocie oraz niepełnosprawność. Kolejną grupą były osoby/rodziny korzystające z systemu pomocy społecznej ze względu na długotrwałą i ciężką chorobę oraz rodziny, które borykały się z trudnościami w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Pogłębiające się bezrobocie prowadzi do obniżenia standardu życia, a tym samym powoduje trudności w zaspokajaniu potrzeb wynikających z życia codziennego. Ponadto problemy wynikające z faktu długotrwałej i ciężkiej choroby, czy niepełnosprawności powodują dodatkowe obciążenie skromnego budżetu osoby/rodziny.

Tabela 9: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011 – 2013.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Rodziny ogółem	268	271	286	874	890	918
O liczbie osób						
1	70	71	79	70	71	79
2	37	27	33	74	54	66

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

3	34	41	43	102	123	129
4	58	67	62	232	268	248
5	36	35	39	180	175	195
6 i więcej	33	30	30	216	199	201
Rodziny z dziećmi ogółem	143	146	154	652	654	676
O liczbie osób						
1	55	55	62	203	202	233
2	49	52	56	220	224	238
3	24	26	24	127	138	124
4	10	9	8	63	58	49
5	4	4	4	31	32	32
6	1	0	0	8	0	0
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem	16	16	20	54	54	63
O liczbie dzieci						
1	9	6	8	23	19	22
2	4	7	9	14	22	29
3	2	3	3	11	13	12
4 i więcej	1	0	0	6	0	0
Rodziny emerytów i rencistów	62	61	57	153	153	140
O liczbie osób						
1	15	19	18	15	19	18
2	23	15	15	46	30	30
3	8	7	9	24	21	27
4	16	20	15	68	83	65

Dane własne GOPS Secemin

Analizując dane zawarte w tabeli wynika, że pomoc ośrodka, jaka była kierowana do klientów w latach 2011 – 2013 pozostaje na porównywalnym poziomie. Widać na przełomie tych trzech lat nieznaczny tylko wzrost co może być związane z pozostawianiem rodzin na podobnym poziomie życia. Ponad połowę rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny z dziećmi. Pozostały odsetek stanowią rodziny bez dzieci oraz osoby w wieku starszym.

4.6 Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i podobnie, jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines

życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu. Według danych Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie w 2013 roku na terenie gminy Secemin odnotowano ogółem 126 przestępstw, w tym 5 przestępstw było z art. 207- Znęcanie się fizyczne lub psychiczne. W przeważającej liczbie sprawcami były osoby pełnoletnie – 124 osoby. Natomiast liczba osób niepełnoletnich stanowiła 2 osoby.

Według danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie z siedzibą we Włoszczowie liczba spraw z gminy Secemin dotyczących nadzoru i dozoru kuratorskiego na przełomie ostatnich trzech lat obrazuje poniższa tabela:

Tabela 10: Dane dotyczące nadzorów kuratorskich w sprawach rodzinnych i nieletnich z terenu gminy Secemin w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Nadzory kuratorskie	30	40	38

Tabela 11: Dane dotyczące dozorów kuratorskich w sprawach karnych z terenu gminy Secemin w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Dozory kuratorskie	14	8	12

Nadmienić należy, że do końca 2012 roku w Seceminie funkcjonował Posterunek Policji, jednak w związku z reorganizacją struktury Policji w powiecie Włoszczowa został on zlikwidowany.

4.7 Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego oraz jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób lecz również lokalnego ich otoczenia, a także pozwala zapobiegać marginalizowaniu grup społecznych. Sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnej poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2013 roku w gminie Secemin funkcjonowało 6 organizacji pozarządowych, które swoją działalnością wspomagały podejmowane działania na rzecz społeczności lokalnej.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w naszej gminie.

Tabela 12: Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy w 2013 roku.

Lp.	Nazwa i adres organizacji	Charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Secemin ul. Jędrzejowska 16 29 – 145 Secemin	Rozwijanie działalności społeczno-kulturalnej; angażowanie mieszkańców na rzecz rozwoju wsi i regionu; popularyzacja wiedzy o wsi i regionie; kultywowanie miejscowych obyczajów
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miejscowości Marchocice Marchocice 27 29 – 145 Secemin	Działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, aktywizacji ludności na obszarach wiejskich, aktywizacji społeczności lokalnych, wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.
3.	Stowarzyszenie Kobiet Miejscowości Brzozowa Brzozowa 18 29 – 145 Secemin	Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego; promowanie regionu; rozwijanie dziedzictwa, kultury, tradycji wśród społeczeństwa gminy; podnoszenie kwalifikacji kobiet
4.	Stowarzyszenie Sympatyków Piłki Siatkowej „Zryw Secemin” ul. Koniecpolska 26 29 – 145 Secemin	Upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, turystyki i rekreacji.
5.	Klub Sportowy „Zieleń” Żeliszawice Żeliszawice 52 29-145 Secemin	Upowszechnianie kultury i sportu w środowisku poprzez organizację zawodów sportowych i rozgrywek piłkarskich.
6.	Parafialny Oddział Caritas	Pomoc najbardziejym z terenu gminy poprzez zaopatrzenie w produkty żywnościowe

Podjęmowana w ramach stowarzyszeń działalność wpływa na wzrost aktywizacji lokalnej społeczności, a ponadto przyczynia się do zmiany nastawień i poglądów wobec postrzegania wielu kwestii społecznych. Pozwala zmienić stereotypowe podejście do występujących na naszym terenie problemów społecznych oddziałując w sposób pośredni na lokalną społeczność.

5. Diagnoza dominujących problemów społecznych Gminy Secemin

5.1 Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia, statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Nie ma natomiast danych dotyczących liczby osób nieaktywnych zawodowo. Polskie bezrobocie ma w dużym stopniu charakter długotrwały, gdzie osoba bezrobotna pozostaje bez pracy dłużej niż 1 rok.

Z danych otrzymanych z PUP wynika, że bezrobotni krótkoterminowi wykazują się większą aktywnością na rynku pracy, częściej też podejmują prace dorywcze. Wykazują zwiększoną gotowością do zmiany swego statusu na rynku pracy. Rejestrują się w urzędach pracy, celem znalezienia zatrudnienia, otrzymania świadczeń zdrowotnych, przysługującego zasiłku czy też aktywizacji zawodowej w formie skierowania na staż zawodowy. Natomiast bezrobotni pozostający bez pracy dłużej niż rok utrzymują się dzięki wsparciu rodziny i świadczeń pomocy społecznej. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między jej członkami. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, wpływa na degradację pozycji społecznej tych osób/rodzin. Ponadto często prowadzi do ubóstwa i marginalizacji społecznej, a także przyczynia się powstawania dodatkowych dysfunkcji np. przemocy, alkoholizmu czy niezaradności życiowej.

Tabela 13: Liczba bezrobotnych z terenu gminy w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Bezrobotni ogółem	358	336	373
w tym kobiety	191	200	197
W tym mężczyźni	167	136	176
Bezrobotni długotrwale ogółem	118	119	141
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych i doświadczenia	256	214	239
Bezrobotni po 50 roku życia	60	63	64
Bezrobotni niepełnosprawni	7	7	6
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	41	52	42

Dane PUP Włoszczowa

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli widać wzrost liczby osób bezrobotnych z terenu gminy. Wpływ na to ma wiele czynników, do których zaliczyć można coraz mniejszą liczbę miejsc pracy, niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy, a także problemy związane z podjęciem zatrudnienia przez osoby po 50 roku życia. Ponadto trudności w powrocie do pracy zawodowej widoczne jest szczególnie u kobiet po urodzeniu dziecka. Nadmienić należy również, że pomimo prowadzonej przez państwo polityki prorodzinnej pracodawcy niechętnie zatrudniają młode kobiety z obawy przed ryzykiem ich macierzyństwa. Kolejnym problemem pojawiającym się z utrzymaniem zatrudnienia jest ograniczony dostęp do placówek przedszkolnych oraz brak na terenie gminy, jak i powiatu żłobka dla dzieci w wieku 0 – 3. Powoduje to konieczność rezygnacji z zatrudnienia jednego z rodziców na rzecz opieki nad dzieckiem.

Tabela 14: Struktura wiekowa bezrobotnych z terenu gminy Secemin w 2013 roku.

Wiek	Ogółem	W tym kobiety
18 – 24	96	55
25 – 34	112	71
35 – 44	60	29
45 – 54	73	34
55 – 59	24	8
60 – 64	8	x

Dane PUP Włoszczowa

Z przedstawionych w tabeli danych wynika, że największe bezrobocie na terenie gminy Secemin występuje wśród osób młodych, którzy kończąc szkołę ponadgimnazjalną, jak również studia nie mogą znaleźć zatrudnienia na miejscowym rynku pracy.

Tabela 15: Stopa bezrobocia w powiecie i województwie w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Stopa bezrobocia w powiecie	14,2	14,3	15,1
Stopa bezrobocia w województwie	15,2	16,0	16,5

Dane PUP Włoszczowa

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom i standard życia osób/rodzin wywołując negatywne skutki szczególnie w postaci:

- Obniżenie standardu życia
- Zmniejszonego wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny
- Dezintegracji rodziny
- Zwiększenie ryzyka wystąpienia patologii życia społecznego.

Długotrwałe bezrobocie wpływa więc bezpośrednio na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia nie tylko samej osoby bezrobotnej, lecz również całej jej rodziny. Prowadząc tym samym do sytuacji, w której osoba/rodzina nie jest w stanie zapewnić sobie godnych warunków egzystencjalnych. Ma to miejsce również w trakcie otrzymywania świadczenia kompensującego płacę, które nie jest w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb rodziny. Szczególnie zauważalny jest proces degradacji ekonomicznej i społecznej osoby/rodziny, które długotrwałe korzystają ze wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności czy niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków

zwłaszcza na podstawowe potrzeby wynikające z życia codziennego. Dlatego też wedle wykazanych wcześniej danych znaczna część klientów korzystających ze wsparcia ośrodka to osoby/rodziny dotknięte zjawiskiem bezrobocia.

Wychodząc naprzeciw problemowi bezrobocia, który w dużej mierze dotyczy kobiet na terenie gminy Secemin GOPS corocznie realizuje projekt systemowy pod nazwą „Lepszy start”, którego zadaniem jest wyposażenie beneficjentów w wiadomości z zakresu umiejętnego poruszania się po rynku pracy, odpowiedniej autoprezentacji oraz zdobyciu nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych poprzez ukończenie kursów zawodowych.

5.2 Ubóstwo

Osoby trwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines życia społecznego. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym, nie korzystają również z dóbr kulturowych. Ubóstwo można rozpatrywać z punktu widzenia zarówno jednostek, jak i rodzin, borykających się z częstym brakiem środków finansowych. Staje się ono kwestią społeczną, gdyż natężenie i skala sytuacji charakteryzujących je wywiera destrukcyjny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy naszej gminy.

Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Proces utrwalania się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość, choroba.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą liczyć na pomoc ośrodka w formie świadczeń pieniężnych (zasilek celowy, zasilek okresowy, zasilek stały, zasilek celowy specjalny), jak i świadczeń niepieniężnych, w tym pomoc rzeczowa w formie ciepłego posiłku dla dzieci w szkołach czy zasiłku dla osoby/rodziny z przeznaczeniem na zakup artykułów spożywczych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Poza tym pomoc niefinansowa świadczona jest w postaci pracy socjalnej, opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, sprawienia pogrzebu, zapewnienia schronienia czy opłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ponadto zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, udzielając pomocy w formie świadczeń rodzinnych (zasilek pielęgnacyjny, zasilek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowy zasilek z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy), a także przyznaje świadczenia alimentacyjne i podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Warto pokreślić, że pracownicy ośrodka od 2008 roku realizują projekt systemowy pod nazwą „Lepszy start”, który współfinansowany jest ze środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działania podejmowane w ramach prowadzonego projektu mają przede wszystkim zapobiegać ich wykluczeniu społecznemu beneficjentów oraz aktywizować zawodowo.

5.3 Sytuacja osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy, nauki czy samoobsługi.

Tabela 16: Zasilek pielęgnacyjny dla dziecka niepełnosprawnego w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Liczba osób	48	52	50
Liczba rodzin	44	46	48

Dane własne GOPS Secemin

Tabela 17: Zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Liczba osób	60	67	69
Liczba rodzin	59	65	66

Dane własne GOPS Secemin

Tabela 18: Zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia na przełomie lat 2011 – 2013.

	2011	2012	2013
Liczba osób	35	35	36
Liczba rodzin	31	30	32

Dane własne GOPS Secemin

W Polsce liczba niepełnosprawnych wzrasta, co może wiązać się między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Natężenie zjawiska niepełnosprawności nasila się z wiekiem choć zauważalne jest zjawisko niepełnosprawności wśród dzieci orzekanych przed 16 rokiem życia. Wśród osób starszych, obok inwalidztwa, dodatkowym problemem jest również samotność, choroba, życie w ubóstwie, poczucie braku przydatności. Do najczęstszych przyczyn powodujących niepełnosprawność można zaliczyć wypadki,

zatrucia, urazy oraz choroby przewlekłe, których częstotliwość występowania wzrasta wraz z wiekiem.

Na terenie gminy ośrodek pomocy społecznej wspiera osoby niepełnosprawne w różnej formie jedną z nich są usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Według danych ośrodka na terenie gminy w 2013 roku udzielono z tytułu niepełnosprawności pomocy 91 osobom. Natomiast z powodu długotrwałej choroby pomoc otrzymały 42 osoby.

Osoby niepełnosprawne są również objęte opieką medyczną ze strony lekarzy rodzinnych oraz pielęgniarek środowiskowych.

Ponadto osoby niepełnosprawne na terenie powiatu mają do dyspozycji inne instytucje, które udzielają specjalistycznej pomocy w tym zakresie. Należą do nich m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego. Niepełnosprawni z terenu gminy uczestniczą również w Warsztatach Terapii Zajęciowej, które są organizowane w Ostrowie w gminie Krasocin.

5.4 Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Problem uzależnień, który w gminie Secemin dotyczy głównie nadużywania alkoholu powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Zjawisku alkoholizmu to jeden z dominujących problemów w obszarze pomocy społecznej trudny do rozwiązania, gdyż zarówno jego źródłem, jak i skutkiem są inne problemy.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia, bezsilność i apatia wobec podejmowania jakichkolwiek działań celem zmiany swej sytuacji życiowej. By skutecznie przeciwdziałać zjawiskom uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na najbliższe otoczenie, jak również lokalne społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz do Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Nadużywanie alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych bardzo często wynika z nieumiejętnego radzenia sobie z problemami, jakie niesie codzienne życie. Problem uzależnień znajduje swoje negatywne odbicie nie tylko w życiu jednostki ale również rodziny, a także w społeczności lokalnej.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej gdzie powodem trudnej sytuacji był alkoholizm w 2013r. korzystało 26 osób z terenu gminy.

Na terenie gminy w celu zwalczania i zapobiegania negatywnym skutkom uzależnienia od alkoholu funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która działa na mocy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tj. Dz. U. z 2007r., Nr 70, poz. 473 ze zm.) i została powołana przez Wójta Gminy Secemin Zarządzeniem Nr 4 z dnia 31 stycznia 2011 roku. Ponadto osoby uzależnione mają możliwość spotkań w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdzie mogą uzyskać wsparcie w pokonaniu problemu. Ponadto świadczona jest również pomoc w postaci porad ze strony psychologa.

Wzrost świadomości lokalnego społeczeństwa na temat negatywnych skutków, jakie niesie za sobą alkoholizm oraz przemoc w rodzinie przyczynia się do podejmowania działań ze strony najbliższej rodziny, mających na celu zapobieganie tym negatywnym zachowaniom. Zauważalna jest zmiana postaw, jakie prezentują mieszkańcy gminy wobec wymienionych patologicznych zachowań poprzez szukanie przez nich pomocy na zewnątrz tj. OPS, Policja, Punkt Konsultacyjny, psycholog, Zespół Interdyscyplinarny.

Dane zawarte w poniższej tabeli przedstawiają ilość osób skierowanych do sądu na przymusowe leczenie oraz ilość wezwań na komisję alkoholową na przełomie trzech ostatnich lat.

Tabela 19: Ilość osób skierowanych do sądu na przymusowe leczenie oraz ilość osób wezwanych na GKRPA w latach 2011 – 2013.

	Liczba wezwań na GKRPA	Liczba skierowań do sądu
2011	21	12
2012	17	2
2013	18	5

Dane GKRPA

Z uwagi na negatywne skutki, jakie niesie za sobą uzależnienie od alkoholu, w gminie organizowane są akcje propagujące trzeźwy styl życia. Zaliczyć tu można coroczne Forum Trzeźwości oraz organizowane festyny pokazujące negatywne skutki wynikające z uzależnień.

5.5 Sytuacja dziecka w rodzinie oraz problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach

Poprzez pojęcie dysfunkcyjności rozumiany jest przede wszystkim brak realizacji podstawowych funkcji rodziny oraz istotne zaniedbania w wypełnianiu ról rodzicielskich. Ośrodek prowadzi pracę na rzecz miejscowych rodzin, gdzie szczególne miejsce zajmują właśnie rodziny dysfunkcyjne.

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Obecnie zagrożeniem dla stabilizacji życia rodzinnego w naszej gminie są przede wszystkim trudności na rynku pracy i problemy finansowe z jakimi borykają się współczesne rodziny. Bezrobocie głównych żywicieli rodziny, trwałe ubóstwo mogą przyczynić się do wystąpienia szeregu niekorzystnych zjawisk, jak przemoc w rodzinie, przestępczość, alkoholizm, niedożywienie dzieci, brak należytej opieki i działań wychowawczych, choroby somatyczne i psychiczne. Warto tu wspomnieć również, iż dzieci z rodzin dysfunkcyjnych zmagają się z wieloma problemami, do których zaliczyć można m.in. trudności w nauce, nierówny dostęp do edukacji poprzez ograniczony wybór szkoły ponadgimnazjalnej czy też kontynuowanie nauki na uczelni wyższej, a także niejednokrotny brak akceptacji ze strony rówieśników, a tym samym gorszy start w dorosłe życie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw problemom rodzin dysfunkcyjnych od 2012r. pozyskuje środki w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” na zatrudnienie asystenta rodziny.

Z danych ośrodka wynika, że w 2012 roku tą formą pomocy objęto 6 rodzin co stanowiło 27 osób w rodzinach, natomiast w 2013r. pomocą objęto 9 rodzin co stanowiło 37 osób w rodzinach.

Wsparcie rodzin w formie asystentury rodzinnej ma na celu pomoc w nabyciu prawidłowych umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami życia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

5.6 Problem ludzi w wieku starszym

Wedle uzyskanych danych o sytuacji demograficznej gminy wynika, że osoby w wieku powyżej 60+ stanowią 22,24% ogółu mieszkańców naszej gminy. Zauważalny zatem jest proces starzenia się miejscowej populacji, a tym samym należy zwrócić szczególną uwagę na potrzeby ludzi starszych a także podjąć działania mające na celu zachowanie aktywności społecznej tej grupy osób.

Tabela 20: Dane dotyczące sytuacji demograficznej i społecznej w latach 2011 – 2013.

	Mieszkańcy					
	2011		2012		2013	
Ogółem	5088		5057		5005	
	Kobiety			Mężczyźni		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Ogółem	2561	2543	2517	2527	2514	2488
Wiek 0 – 17	448	435	423	455	436	416
Wiek 18 – 59	1378	1330	1306	1768	1743	1732
Wiek 60 i więcej	735	778	788	---	---	---
Wiek 65 i więcej	---	---	---	304	335	340

Dane Urząd Gminy Secemin

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie, bardzo istotne kwestie związane ze spadkiem liczby dzieci i młodzieży oraz wzrostem liczby osób starszych. Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb seniorów. W przypadku osób starszych trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Problemy osób starszych są niezwykle istotne i dlatego konieczne jest poświęcenie im większej uwagi przez udoskonalenie istniejącego systemu wsparcia dla tej właśnie grupy osób. Szczególnie istotne wydaje się wspieranie tworzenia i utrzymania infrastruktury przeznaczonej dla osób starszych, zarówno w zakresie form dziennych jak i całodobowych, takich jak Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej, Kluby Seniora czy Domy Pomocy Społecznej. Niezbędne wydają się również promowanie działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych przeznaczonych dla osób starszych, z uwzględnieniem sektora ekonomii

społecznej, jak również wspieranie różnych form aktywności osób starszych (edukacyjne, kulturalne, sportowe). Nadmienić należy, że w gminie Secemin powstaje Gminne Centrum Kultury przy którym w roku 2015 ma powstać Klub Seniora. Działania podejmowane przez klub będą skierowane właśnie do osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

Z danych własnych ośrodka wynika, że w roku 2013 z różnych przyczyn udzielona została pomoc w stosunku do rencistów i emerytów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji pomimo stałego źródła dochodu w ilości 57 osób.

Z uwagi na to, że rodzina nie zawsze jest w stanie zapewnić opiekę seniorom ośrodek prowadzi usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które świadczone są osobom wymagającym tego typu wsparcia w ich miejscu zamieszkania. Z danych ośrodka wynika, że w 2013r tą formą pomocy zostało objętych 12 osób – usługi opiekuńcze oraz 4 osoby – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Analiza SWOT Gminy Secemin

Zgodnie z definicją analiza SWOT oznacza narzędzie służące do wewnętrznej analizy przedsiębiorstwa i jego otoczenia w celu zoptymalizowania strategii zarządzania firmą bądź zbudowania nowego planu strategicznego. Przedmiotem analizy może być zarówno organizacja, projekt czy inwestycja, jak i dowolne zdarzenie z zakresu działalności firmy. Głównym celem analizy jest określenie aktualnej pozycji badanego przedmiotu i jej perspektyw, a wraz z tym najlepszej strategii postępowania.

W ostatnich latach analiza SWOT coraz częściej z powodzeniem jest stosowana przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Jest to metoda ewaluacyjna stosowana w fazie diagnozowania w celu oceny potencjału rozwojowego gminy. Wnikliwe i rzetelne opracowania analizy SWOT stanowi istotny etap procesu planowania strategicznego.

Według tej metody dokonuje się diagnozy zarówno zjawisk pozytywnych (tj. stron silnych), jako własnych możliwości gminy w kierunku wywołania pozytywnych i pożądaných zmian oraz negatywnych (tj. stron słabych) w danej dziedzinie, które wymagają wsparcia lub korekty. Ponadto pozwala na określenie czynników zewnętrznych pozostających poza kontrolą władz gminy, a odpowiedzialnych za realizację strategii, które w pozytywny sposób (szanse) lub negatywny (zagrożenia) mogą mieć wpływ na rozwój gminy tj. realizację założonych celów strategicznych.

W przedstawionej analizie odnoszono się do kwestii społecznych z terenu gminy Secemin. Przedstawione zostały czynniki, które obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia.

Tabela 21: Kwestia osób bezrobotnych.

Mocne strony	Słabe strony
wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości organizowanie kursów i szkoleń w ramach prowadzonych projektów w celu zdobycia nowych kwalifikacji bądź podniesienia posiadanych sieć poradnictwa zawodowego w urzędach pracy współpraca GOPS z PUP w zakresie aktywizacji zawodowej (prace społecznie użyteczne, interwencyjne, staże, szkolenia) dobry przepływ informacji między instytucjami pomocy wydłużenie czasu pracy przedszkola	<u>wysoka stopa bezrobocia</u> mała ilość zakładów pracy niski poziom wykształcenia nieadekwatne wykształcenie do miejscowego rynku pracy wysoki wskaźnik bezrobocia długotrwałego brak kwalifikacji u osób długotrwale bezrobotnych występowanie zjawiska bezrobocia dziedzicznego wysoki poziom w gminie rejestrowanego zatrudnienia
Szanse	Zagrożenia
wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy posiadanie przez bezrobotnych wiedzy na temat dostępnych ofert pracy, usług poradnictwa zawodowego oraz szkoleń, umiejętność poruszania się po rynku pracy rozwój lokalnych i regionalnych działań skierowanych wobec długotrwale bezrobotnych rozwój sektora organizacji pozarządowych działających w sferze usług społecznych możliwość finansowania działań w ramach środków z Unii Europejskiej udział podopiecznych GOPS w organizowanych szkoleniach i kursach zawodowych w ramach projektów możliwość zatrudnienia w ramach stażu, prac społecznie użytecznych możliwość zarobkowania za granicą	wzrost poziomu bezrobocia w gminie mała liczba miejsc pracy niskie wykształcenie trudności w znalezieniu zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez młodzież, która kończy szkoły ponadgimnazjalne, jak i uczelnie wyższe wzmożona emigracja młodych i wykształconych osób z terenu gminy rosnąca liczba bezrobotnych wymagających aktywizacji wzrost zjawiska wykluczenia społecznego w środowiskach osób długotrwale bezrobotnych uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej (dziedziczenie niezaradności) niedobór środków finansowych na świadczenia z pomocy społecznej bezaradność i bierność w rozwiązywaniu własnych problemów przez klientów ośrodka

Tabela 22: Kwestia ubóstwa.

Mocne strony	Słabe strony
wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia ubóstwa wykwalfikowana kadra możliwość zarobkowania za granicą działalność organizacji pozarządowych poza terenem gminy	niski poziom wykształcenia mała liczba zakładów pracy brak własnego środka transportu, słaba komunikacja publiczna niski poziom aktywności i zaradności klientów ośrodka uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej zjawisko dziedziczenia ubóstwa wielodzietność niedobór środków finansowych na świadczenia z pomocy społecznej słabo rozwinięta sieć organizacji pozarządowych na naszym terenie słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego brak mieszkań socjalnych
Szanse	Zagrożenia
zwiększenie dostępności kształcenia zwiększenie świadomości w zakresie znaczenia poziomu wykształcenia oraz jego wpływu na późniejszą pozycję zawodową możliwości związane z uruchamianiem programów finansowych z funduszy UE	wysoka stopa bezrobocia mała liczba zakładów pracy niski poziom aktywności społecznej, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i dysponowania środkami finansowymi brak środków własnych marginalizacja osób dotkniętych ubóstwem

Tabela 23: Kwestia osób niepełnosprawnych.

Mocne strony	Słabe strony
zapewnione uregulowania prawne dotyczące rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych system edukacji i rehabilitacji obejmujący młodzież i dzieci niepełnosprawne – klasy integracyjne, zajęcia rewalidacyjne ponadto Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Zielonkach – zapewniony transport na zajęcia oraz Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bogumiłku zapewniający opiekę całodobową informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy	istnienie barier architektonicznych utrudniających czynny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym brak miejsc pracy kierowanych do osób niepełnosprawnych niski stopień wykształcenia osób niepełnosprawnych nierówność w dostępie do edukacji na niekorzyść dla niepełnosprawnych zamieszkałych na obszarach wiejskich w szczególności w odniesieniu do kształcenia na szczeblu średnim i wyższym brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

• możliwość dofinansowania do zakupu leków, sprzętu rehabilitacyjnego, wczasów rehabilitacyjnych itp. (PCPR, GOPS) • świadczenie przez GOPS usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • istnienie placówek dla osób niepełnosprawnych (WTZ w Ostrowie i Kossowie) i zapewniony transport dla tych osób • dobry dostęp do lekarza pierwszego kontaktu • zmiana postawy społeczności lokalnej na potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych	działających na rzecz niepełnosprawnych
Szanse	Zagrożenia
• likwidacja barier architektonicznych • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • udział osób niepełnosprawnych w realizowanych projektach • możliwość zatrudniania osób niepełnosprawnych w oparciu o środki PFRON • wzrost społecznej akceptacji dla osób niepełnosprawnych	• istnienie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym m.in. bariery komunikacyjne i architektoniczne • niska aktywność osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej • zbyt niskie środki finansowe zabezpieczające pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym • ograniczona liczba miejsc pracy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych • wzrost liczby osób niepełnosprawnych, w tym osób wymagających opieki i wsparcia ze strony GOPS • nadmierna biurokracja w dystrybucji środków finansowych (w tym pomoc PEFRON) • niski poziom współpracy między instytucjami a organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką osób niepełnosprawnych

Tabela 24: Kwestia osób uzależnionych.

Mocne strony	Słabe strony
• działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Instruktor Programu edukacyjno – motywacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu,	• brak organizacji pozarządowych, które wspierają osoby uzależnione. • niewystarczająca ilość kadry leczenia odwykowego (brak terapeuty ds. uzależnień) • brak świetlic socjoterapeutycznych na terenie gminy • utrzymujący się niski poziom

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

porady psychologa) • pomoc ze strony pedagoga szkolnego • regulacje prawne w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych • współpraca samorządu z organizacjami i szkołami w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom • prowadzona profilaktyka • dostęp do terapii odwykowej niestacjonarnej na terenie powiatu, jak i terapii odwykowej stacjonarnej na terenie województwa • źródło finansowania pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi • dobry dostęp do lekarza pierwszego kontaktu	świadomości społecznej w sferze problematyki uzależnień • znaczna liczba osób uzależnionych, nie objętych leczeniem • zdobywanie alkoholu w sposób nielegalny • ukrywanie występującej przemocy domowej przez osoby pokrzywdzone
Szanse	Zagrożenia
• podejście do uzależnienia, jako do problemu społecznego • wspieranie profilaktyki prowadzonej w celu zwiększenia świadomości w sferze problematyki uzależnień • wzrost zainteresowania osób współuzależnionych szukaniem specjalistycznej pomocy • promowanie zdrowego stylu życia • rozwój infrastruktury w zakresie profilaktyki i leczenia odwykowego • istnienie odpowiednich ośrodków leczenia uzależnień w powiecie oraz w województwie	• wzrost zjawiska ubożenia społeczeństwa a co za tym idzie pogłębiania się patologii społecznych • nasilenie się zjawisk patologicznych zwłaszcza w środowisku osób uzależnionych • zaburzenia w funkcjonowaniu rodzin osób uzależnionych • marginalizacja społeczna osób uzależnionych i ich rodzin • pogorszenie stanu zdrowotnego społeczeństwa lokalnego • zwiększanie się zjawiska bezrobocia • niska efektywność i skuteczność działań na rzecz osób uzależnionych • syndrom DDA – Dzieci Dorosłych Alkoholików • łatwa dostępność alkoholu

Tabela 25: Kwestia rodzin dysfunkcyjnych.

Mocne strony	Słabe strony
• praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015 • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • działalność Gminnego Punktu Konsultacyjnego i Rozwiązywania Problemów Społecznych (Instruktor	• bierna postawa rodziców wobec problemów pojawiających się w rodzinie (bezradność i roszczeniowość) • uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów • ograniczona liczba wolnych miejsc w przedszkolach • bezrobocie i trudna sytuacja finansowa • bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 - 2020

Programu edukacyjno –motywacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, porady psychologa) • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, oświaty • zatrudniony asystent rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • prowadzona profilaktyka w zakresie promowania zdrowego stylu życia	• brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • ograniczony dostęp w zakresie spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • rozpad związków (separacje, wyjazdy za granicę) • utrzymujący się poziom zjawiska przemocy w rodzinach • uzależnienia członków rodzin od alkoholu • trudny dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny) • brak rodzin wspierających • brak mieszkań socjalnych na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
• zmiana sytemu pomocy społecznej – Standaryzacja usług społecznych • utrzymanie etatu asystenta celem wsparcia oraz jego kontynuacji wobec rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • zwiększona dostępność do porad specjalistów – psycholog • edukacja rodziców w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji rodzicielskich • Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	• wzrost rodzin dysfunkcyjnych, a tym samym zwiększone zjawisko wykluczenia społecznego • wzrost kosztów utrzymania rodzin • trudności w pozyskaniu zatrudnienia zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami • szerzące się ubóstwo nie tylko ekonomiczne ale również kulturowe • zniekształcanie przez współczesne media wartości moralnych oraz zasad prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie • zanik więzi i tradycji rodzinnych • zanik pozytywnych wzorców godnych do naśladowania przez dzieci • brak bazy lokalowej dla sprawców przemocy, jak i ofiar przemocy

Tabela 26: Kwestia osób starszych.

Mocne strony	Słabe strony
• zrozumienie społeczności lokalnej wobec pomocy na rzecz osób starszych i samotnych • pomoc sąsiedzka • dobry dostęp do ośrodka pomocy społecznej • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • świadczenie w środowisku usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych specjalistycznych • dobry dostęp do lekarza pierwszego	• zmiana modelu rodziny, a co za tym idzie samotność osób starszych • niski poziom życia osób w podeszłym wieku • słaba oferta aktywizacji osób starszych • marginalizacja problemów osób starszych • niewystarczające działania w celu poprawy sfery technicznej, ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • słaby dostęp do lekarzy specjalistów • brak placówek wsparcia dziennego

kontaktu • bliskość DPS, a tym samym możliwość utrzymania więzi rodzinnych	• brak mieszkań socjalnych• ograniczony dostęp do usług opiekuńczych• niskie dochody osoby/rodziny
Szanse	Zagrożenia
• podmiotowe traktowanie osób starszych• możliwość skorzystania przez seniorów z pomocy ze strony najbliższej rodziny• zwiększenie dostępności do świadczonych usług opiekuńczych przez GOPS• wspieranie działań mających na celu aktywizację osób starszych• powstanie Gminnego Centrum Kultury, w tym Klubu Seniora	• starzenie się lokalnego społeczeństwa• rosnąca liczba osób starszych potrzebujących opieki i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu• zbyt duże przywiązanie do stałego miejsca pobytu i niechęć do zmiany dotychczasowego stylu życia i środowiska życia• dodatkowe środki finansowe na placówki dziennego pobytu dla osób starszych, w tym koszty związane z utrzymaniem oraz zatrudnieniem specjalistycznej kadry

7. Cel główny oraz cele szczegółowe Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin

Problemy społeczne, jakie występują w gminie Secemin, zostały zdiagnozowane na podstawie sprawozdawczości z realizacji zadań gminy, analizy mocnych i słabych stron oraz dyskusji i spotkań tematycznych na ww. temat.

Podsumowując zebrane dane wyłoniono 6 najważniejszych obszarów zjawisk z danych statystycznych i sprawozdawczości GOPS, które wymagają wyłonienia celów strategicznych oraz podjęcia stosownych działań tj.:

- bezrobocie
- ubóstwo rodzin
- niepełnosprawność
- uzależnienia
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
- sytuacja osób starszych

Na podstawie diagnozy w/w problemów społecznych występujących na terenie gminy Secemin sformułowany został główny cel Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin:

Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Secemin oraz zapewnienie wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Powyższy cel jest wyrazem potrzeby wypracowania, dla wyłonionych problemów społecznych, wspólnej wizji wszystkich instytucji działających na terenie gminy, jak i poza nią. Do celu głównego opracowywanego dokumentu zostały określone cele strategiczne w tym cele szczegółowe a także kierunki działań, które stanowią uszczegółowienie celu głównego a przede wszystkim mają przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych istniejących na terenie gminy.

7.1 Budowa systemu wsparcia dla osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywizacji zawodowej.

Cele szczegółowe:

1. Monitoring socjalny, wypracowanie form postępowania wobec osób bezrobotnych.
2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji bytowej osób oraz rodzin bezrobotnych.

Kierunki działania:

1. Zwiększenie efektywności współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Objęcie osób szczególnie długotrwale bezrobotnych pracą socjalną, tak by zmotywować ich do systematycznego poszukiwania pracy m.in. w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Pomoc finansowa wspierająca podejmowane działania przez osoby/rodziny na rzecz aktywizacji zawodowej oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

4. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.
6. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.
7. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym dotyczące: wykształcenia osób bezrobotnych, posiadanych kwalifikacji zawodowych, liczba bezrobotnych z podziałem na płeć oraz wiek, liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz liczba bezrobotnych niepełnosprawnych
- liczba osób bezrobotnych objętych pracą socjalną w tym liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia

- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych
- spadku liczby osób bezrobotnych
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych

7.2 Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie osobom/rodzinom żyjącym w ubóstwie bezpieczeństwa socjalnego.
2. Zmniejszenie liczby osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem.

Kierunki działania:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego klientów ośrodka.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej lub rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich bezpłatnego dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego czy zimowego, wyposażenie ich w podręczniki oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a tym samym zagrożonych wykluczeniem społecznym.

8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z kościołem.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jadłodajnia, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia
- liczba osób bezrobotnych w gminie Secemin
- liczba osób ubogich objętych pracą socjalną w tym liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
- liczba klientów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zmniejszenia liczby klientów pomocy społecznej
- spadku liczby osób korzystających z pomocy ze strony ośrodka z powodu ubóstwa
- zmniejszenia liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

7.3 Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz aktywny ich udział w życiu społecznym

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków wynikających z niepełnosprawności.
2. Tworzenie dostępu do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działania:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami/rodzinami niepełnosprawnymi.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej lub rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
4. Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z pełnosprawnymi mieszkańcami gminy.
5. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji o prawach i uprawnieniach, m.in. poprzez wykorzystanie sieci Internet.
6. Zwiększanie dostępności wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Podejmowanie współpracy z PCPR, PFRON i PUP w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy:
 - likwidacji barier architektonicznych
 - umożliwienie dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego
 - organizacji przedsięwzięć w zakresie kultury i turystyki
 - stworzenie szansy podjęcia odpowiedniego zatrudnienia
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, szkoły ponadgimnazjalne, domy pomocy społecznej, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ostrowie, placówki służby zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością
- liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną
- liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności
- liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających
- liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie czy staż zawodowy
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
- podniesienia jakości świadczonych usług
- zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie

7.4 Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

2. Opracowanie modelu oddziaływania pracowników służb społecznych na rodziny dotknięte problemem uzależnienia od alkoholu.
3. Poszerzenie działań profilaktycznych.

Kierunki działania:

- Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Kontynuowanie działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Umożliwienie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym łatwiejszy dostęp do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
- Kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lokalu socjalnego lub miejsc w ośrodkach wsparcia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Punkt Konsultacyjny i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, grupy

wsparcia, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym
- liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- zmniejszenie liczby rodzin zmagających się z problemami uzależnienia od alkoholu
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie

7.5 Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie rodzin, poprawa ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb rodzin dysfunkcyjnych w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działania:

- Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
- Zatrudnianie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Udzielanie wsparcia przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z zakresu systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
- Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
- Umożliwienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci łatwiejszy dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego), terapii rodzinnej.
- Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
- Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Gmina Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, specjaliści, grupy wsparcia, inne ośrodki wsparcia, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, kościoły i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
- liczba rodzin objętych pracą socjalną
- liczba asystentów rodziny
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu swej dysfunkcyjności tj. bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wielodzietność, rodzina niepełna, niepełnosprawność, długotrwała choroba
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej
- liczba dzieci objętych wsparciem ze strony pedagoga szkolnego
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie
- zmniejszenie liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- zwiększenia szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce
- poprawy dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających

7.6 Zintegrowany system wsparcia na rzecz osób starszych

Cele szczegółowe:

1. Dążenie do zapewnienia odpowiedniej opieki dla osób starszych.
2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, jak i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych z zaburzeniami psychicznymi.
3. Aktywizacja społeczna osób starszych.

Kierunki działania:

- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
- Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej lub rzeczowej osobom starszym.
- Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie i utrzymanie kontaktów z otoczeniem.
- Zwiększenie dostępu osób starszych do informacji o możliwych formach wsparcia.
- Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek, podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z kościołem,

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020 (utworzenie Klubu Seniora – 2015r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Wójt Gminy Secemin, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włoszczowie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, szkoły ponadgimnazjalne, domy pomocy społecznej, placówki służby

zdrowia, pracodawcy, środowiskowe domy samopomocy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną
- liczba osób starszych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi skierowanymi do osób niepełnosprawnych
- liczba osób korzystających z Klubu Seniora

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych w środowisku zamieszkania
- poprawy jakości więzi rodzinnych w rodzinach wielopokoleniowych
- zwiększenia udziału seniorów w życiu społecznym
- podniesienia jakości świadczonych usług

8. System realizacji

Zasadniczymi narzędziami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą gminne programy w szczególności dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomani oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kolejnym z elementów realizacyjnych strategii będą powiatowe programy strategiczne oraz programy regionalne.

9. System monitoringu i ewaluacji

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie Gminy Secemin na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii jest uzależniona od wielu czynników, z których za najważniejsze uznaje się:

- sytuację finansową samorządu lokalnego
- stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych oraz organizacji
- aktywność mieszkańców Gminy

Założono, że Strategia będzie realizowana do 2020r., co nie oznacza, że jest ona dokumentem zamkniętym. Poszczególne przedsięwzięcia w ramach strategii będą monitorowane na podstawie poniższych wskaźników:

- wskaźniki demograficzne (liczba mieszkańców z podziałem na wiek, płeć)
- liczba osób bezrobotnych w gminie (liczba bezrobotnych z podziałem na płeć oraz wiek, dane dotyczące wykształcenia osób bezrobotnych, posiadanych kwalifikacji zawodowych, liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz liczba bezrobotnych niepełnosprawnych)
- ilość osób korzystających z aktywnych form pomocy w PUP (w tym dane dotyczące skierowań na staże lub przygotowanie zawodowe, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne czy podejmowanie zatrudnienia m.in. przez osoby niepełnosprawne)
- liczba klientów GOPS
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem
- liczba osób objęta usługami opiekuńczymi, w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- ilość i zakres podejmowanych działań w obszarze rozwoju zasobów ludzkich
- liczba i zakres realizowanych działań podejmowanych na rzecz wsparcia dziecka i rodziny
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadry społecznej
- liczba klientów GKRPA
- liczba klientów Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- liczba osób rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa
- liczba przestępstw popełnianych na terenie gminy, w tym przestępstw związanych z przemocą domową
- liczba dozorów i nadzorów kuratorskich na terenie gminy Secemin
- liczba i zakres działań profilaktycznych, jak i promujących zdrowy styl życia

- liczba i specyfikacja programów profilaktycznych prowadzonych w szkołach
- liczba i zakres działań na rzecz organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży
- liczba doposażonych placówek oświatowych
- liczba dzieci niepełnosprawnych, w tym mających nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, uczęszczających do szkół specjalnych
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
- liczba instytucji i stowarzyszeń działających i zaangażowanych w sprawy społeczne na terenie gminy
- liczba osób korzystających z zorganizowanych form czasu wolnego
- liczba zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych
- liczba stałych imprez w kalendarzu gminnym

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2014 – 2020 minimum raz w roku poddawana będzie przeglądowi, podczas którego analizie poddany będzie proces realizacji celów w oparciu o wymienione wskaźniki monitoringowe. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność wprowadzenia zmian w dokumencie, zapisy w opracowanej strategii zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Gminy do zatwierdzenia.

Promocja strategii odbywać się będzie poprzez: media lokalne oraz własną stronę internetową gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

SPIS TABEL:

- Tabela 1: Liczba urodzeń i zgonów na terenie gminy Secemin w latach 2011 – 2013.
- Tabela 2: Placówki oświatowo – wychowawcze w Gminie Secemin w roku szkolnym 2012/2013.
- Tabela 3: Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2013 roku.
- Tabela 4: Stan zatrudnienia w GOPS Secemin na koniec 2013 roku.
- Tabela 5: Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2011 – 2013.
- Tabela 6: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013.
- Tabela 7: Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS w latach 2011 – 2013.
- Tabela 8: Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2011 – 2013.
- Tabela 9: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011 – 2013.
- Tabela 10: Dane dotyczące nadzorów kuratorskich w sprawach rodzinnych i nieletnich z terenu gminy Secemin w latach 2011 – 2013.
- Tabela 11: Dane dotyczące dozorów kuratorskich w sprawach karnych z terenu gminy Secemin w latach 2011 – 2013.
- Tabela 12: Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy w 2013 roku.
- Tabela 13: Liczba bezrobotnych z terenu gminy w latach 2011 – 2013.
- Tabela 14: Struktura wiekowa bezrobotnych z terenu gminy Secemin w 2013 roku.
- Tabela 15: Stopa bezrobocia w powiecie i województwie w latach 2011 – 2013.
- Tabela 16: Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka niepełnosprawnego w latach 2011 – 2013.
- Tabela 17: Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2011 – 2013.
- Tabela 18: Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia na przełomie lat 2011 – 2013.
- Tabela 19: Ilość osób skierowanych do sądu na przymusowe leczenie oraz ilość osób wezwanych na GKRPA w latach 2011 – 2013.
- Tabela 20: Dane dotyczące sytuacji demograficznej i społecznej w latach 2011 – 2013.
- Tabela 21: Kwestia osób bezrobotnych.
- Tabela 22: Kwestia ubóstwa.
- Tabela 23: Kwestia osób niepełnosprawnych.
- Tabela 24: Kwestia osób uzależnionych.
- Tabela 25: Kwestia rodzin dysfunkcyjnych.
- Tabela 26: Kwestia osób starszych.

